

РИСКОВЕ ОТ ИСЛЯМИСТКА РАДИКАЛИЗАЦИЯ В БЪЛГАРИЯ

Семинар

Академия на МВР, София

28 февруари 2017 г.

Co-funded by the European Union

Ислямистка радикализация

Феномен, свързан с разбирането на 2 термина:

- **ИСЛЯМИЗЪМ** – доктрина според която социалния и политически ред трябва да бъдат организирани според ислямското право/ Шариата; няма разделение между религия и държава
- **джихадизъм** – “глобален джихад” – създаване на световен халифат чрез въоръжена борба
Двуполюсен модел: мюсюлмански свят / Запада

Ислямистка радикализация

Външни заплахи

- Террористична дейност на международни ислямистки групи
- Конфликт в Сирия, привличащ международни бойци за ИД
- Ифилтрация на радикализирани лица през бежанския поток
- Прозелитизъм на салафизма от външни религиозни центрове

Проявления

- Террористично нападение, Кербала, 27.12.2003
- Похитени в Ирак 2-ма български шофьори, 2004
- Террористичен атентат в Бургас, Юли 2012
- Преминаващи чуждестранни бойци

Ислямистка радикализация

Вътрешни заплахи (горещ обществен дебат)

Проникване на салафитски влияния

Мюсюлмански общности - 10 %

Турци - 8.8 %

Българоезични мюсюлмани

Роми - 5 % (30 % мюсюлмани)

Балкански ислям - сунизъм от ханефитската школа

*Бежански поток - 2016: 18 844 задържани ГТС за незаконно влизане
19 418 молби за закрила*

Ислямистка радикализация и салафизъм

Салафизъм – 3 крила:

пуристи, политически салафизъм, екстремисти

Канали на проникване:

- Чуждестранни емисари,
- Благотворителни организации,
- Български граждани, проповядващи салафизъм
- Контакт с джамии в Западна Европа

(2014 – 300 завършили в чужди религиозни университети, от тях 30 в Саудитска Арабия, Йордания, Египет)

Ислямистка радикализация и салафизъм

ПРОЯВЛЕНИЯ

Канали на проникване:

- Прозелитизъм,
- Промени в религиозни обреди и обичаи,
- Промени в облеклото

(Потенциални) вътрешни заплахи от ислямистка радикализация - проявления

Символична подкрепа за радикални ислямистки организации (ненасилствена)

- Рекламни материали на ИД
- Размяна на екстремистко ислямистко съдържание в социалните мрежи
- Проповеднически апели в подкрепа на ИД
- Логистична подкрепа на преминаващи чуждестранни бойци;

Разбиране на рисковете от ислямистка радикализация

Фактори за приемане на салафизъм сред българоезични мюсюлмани

Притеглящи фактори

- Ислямски благотворителни организации, и прозелитизъм на салафизъм
- Възможност за висше религиозно образование в чужбина чрез стипендии

Подтикващи фактори

- Динамики в идентичността
- Слаба институция на Главното мюфтийство
- Ниско ниво на религиозното образование

Разбиране на рисковете от ислямистка радикализация

Фактори за приемане на салафизъм сред роми

Притеглящи фактори

- Контакти с радикални джамии в Германия и Австрия
- Силен лидер
- Собствен храм (джамия)
- Силна кохезия на общността
- Апелираща доктрина на вярата

Подтикващи фактори

- Динамики в идентичността
- Отсъствие на роми от ислямски религиозни/
образователни институции

Разбиране на рисковете от ислямистка радикализация

Фактори зад проявите на симпатия към радикални ислямистки организации: при роми

Притеглящи фактори

- Контакти с радикални джамии в Германия и Австрия
- Силен лидер
- Собствен храм (джамия)

Подтикващи фактори

- Времева рамка: поява на ИД; втори съдебен процес с-щу Ахмед Муса
- Социална динамика в най-тесния кръг около лидера
- Повишено усещане за социален престиж чрез образа на “страшния ислямист”

Разбиране на рисковете от ислямистка радикализация

Фактори на устойчивост към войнстващи
интерпретации на исляма:

- Стабилна и устойчива идентичност сред турците
- Подкрепа от съседна Турция
- Собствени религиозни и религиозни образователни институции
- Собствена политическа светска партия
- Атеистично комунистическо минало
- Българска идентичност сред част от българоезичните мюсюлмани
- Вековна и устойчива традиция на синкретичен и взаимодействал с християнството местен ислям

Рискове от ислямистка радикализация

Отговорът на институциите

Външни заплахи

арести на лица, заподозрени като чуждестранни бойци или в дейности, свързани с тероризъм

Вътрешни заплахи

Доминира ролята на правоприлагащите и правораздавателните органи: разузнаване, полицейски акции, арести, съдебни процеси.

НЕОБХОДИМОСТ ОТ:

- Въвличане на други институции;
- Меки мерки и превенция;
- Повишаване на експертизата относно ислямистката радикализация; мюсюлманските общности в страната;
- Въвличане на мюсюлманските общности в дейности по превенция, в т.ч. Главното Мюфтийство.